

СТАНОВИЩЕ

от проф. Георги Велков Колев, дин, МФ на ТрУ
за дисертационен труд „Динамика на профила на девиантното
поведение на малолетни и непълнолетни правонарушители за периода
2010- 2014 година в Община Стара Загора“
разработен от Румен Василев Василев за присъждане на
образователната и научната степен „ДОКТОР“ по научната
специалност „Организация и управление извън сферата на материалното
производство (Социални дейности)“, професионално направление 3.4.
Социални дейности, област на висше образование Социални, стопански и
правни науки

Представеният дисертационен труд на Румен Василев е амбициозна
реплика към наблюдаващата се днес в обществото повишена активност на
институции и родители за решаване на проблемите с децата
правонарушители при всепризнат приоритет на законодателната власт.
Значимостта на темата се подкрепя от два допълнителни фактора. Първият,
теоретичен - свързан с необходимостта от нов контекст към проблема за
девиантното поведение на малолетни и непълнолетни правонарушители, а
именно, на тяхната пълноправна равнопоставеност като членове на
обществото. Вторият, практико-приложен – свързан с
предизвикателствата на реалната практика за противопоставяне на
мнението за репресивния характер на националното законодателство.

Как и доколко докторантът се е справил с тези предизвикателства е
предмет на това становище.

Текстът на представената разработка е в общ обем от 243 страници.
Структуриран е във въведение, четири глави на изложението, заключение
и изводи, библиография, включваща както първоизточници, така и

коментарна литература на български и английски езици, списък на графиките.

Основните проблемни полета, върху които е организира разработката, могат да бъдат представени по следния начин:

1. Анализ на малолетните и непълнолетни правонарушители като социална и правна категория през различните концепции за произхода на девиантното поведение и основните фактори на влияние върху него. Законодателният модел е осмислен в отчитане влиянието на моралните норми и хриянските ценности. В това отношение, разработката осъществява първият си принос- намерена е нова, неизползвана гледна точка към социалната норма като възможност за интегриране и социализиране на децата правонарушители.
2. Заслуга на представената разработка е работата с нормативно-правната регулация на девиантното поведение. В много подробен план е проследено историческото развитие на нормативната уредба в България от времето на първата Конституция- Търновската. Събирането и теоретическото обобщаване на цялата необходима информация за специалните закони в България е несъмнена заслуга на изследването. Защитени са две основни тези: 1. За необходимостта от унифициране на действащото национално законодателство с това на страните от ЕС, и 2. За социалния характер на националното законодателство, регулиращо противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Такова цялостно обобщение, аналитично описание на българското законодателство е от полза за всички изследователи, които се занимават с детското правонарушение. Изведени са редица нерешени въпроси за връзката между отделните институции, работещи с децата правонарушители, за недостатъчно добре координираната между тях работа, както и различния начин на отразяване и интерпретиране на отделните процеси, представяни във формата на един или друг отчет.

3. Дизайнът на изследването и полагане на емпиричното изследване в рамките на базата данни, предоставена от различните участници в процеса на „отчетност” е логично изведен от предходните теоретико-методологически предпоставки. Дизайнът на изследователската процедура представя логиката на целия процес и с това насочва към основната идея на докторанта да бъдат показани недостатъците в отразяването на динамиката и профила на децата правонарушители, което от своя страна препятства превантивната и корекционна работа с тях. Целта на изследването е реализирана чрез поредица от анализи на различни показатели, свързани с динамиката и профила на децата правонарушители за периода 2010 – 2014 година. Най-съществения принос на разработката е представен в заключителната част, озаглавена „Анализ на резултатите от изследването”. Цялото емпирично изследване е организирано в извеждане на аргументи за защита на *хипотезата „Ако предоставената от институциите информация за малолетните и нетълнолетните правонарушители съдържа детайлена излив включващ взаимовръзки и тенденции, то би могло да се очертаят ефективни мерки за превенция и социална работа.»*

Анализът на резултатите от изследването, констатираните и обработените данни, установените несъответствия и формулираните изводи кореспондират в пълнота с поставените в изследването задачи и тяхното изпълнение. С особена категоричност е обоснована необходимостта от създаване на **нов модел**, отчитащ дейността на ДПС и МК по ЗБППМН. Обосновано е приложимото богатство от форми на превенционалните модели в аспекта на корекционно-възпитателната работа с децата правонарушители. С особена сила е защитена тезата, че ангажирането на децата правонарушители в превенционалните форми на работа е опит да се заместят дефицитите в поведението им, в социалната и

битовата им среда. Всички резултати от изследването са представени в графична форма с подходящи анализи.

В особен акцент искам да подчертая силно изявеното лично присъствие на докторанта във всеки етап от изследователската процедура, заявено с категоричност при отстояване на формулираните тези и подбрани аргументи.

Солидаризирам се и подкрепям изведените приноси от Румен Василев.

Авторефератът отразява основните моменти от съдържанието на дисертационния труд и е съобразен с изискванията на формата.

Представените публикации са свързани с темата на дисертационното изследване и показват различни теоретични и практико-приложни аспекти на разработвания проблем.

В заключение смятам, че представената работа има всички качества на едно оригинално, задълбочено, мащабно и полезно научно изследване на значим за обществото проблем. Представените теоретични анализи и емпирично изследване ми дават основание да изкажа мнение, че работата напълно отговаря по формат и съдържание на дисертационен труд и с убеденост подкрепям с положителния си вот присъждането на Румен Василев Василев на ОНС “доктор“ по научната специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Социални дейности)“, професионално направление 3.4. Социални дейности, област на висше образование Социални, стопански и правни науки.

01.09.2016 година

проф. дин Георги Колев: